

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Innovation som en drivkraft for nye økonomiske modeller

(sonderende udtalelse)

(2016/C 303/04)

Ordfører: Ariane RODERT

Medordfører: Oliver RÖPKE

Den 16. december 2015 anmodede Marcelis BOEREBOOM, generaldirektør i det nederlandske ministerium for sociale anliggender og beskæftigelse, på vegne af det kommende nederlandske formandskab for Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg om at udarbejde en sonderende udtalelse om

»*Innovation som en drivkraft for nye økonomiske modeller*«

(sonderende udtalelse).

Det forberedende arbejde henvistes til Sektionen for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug, som vedtog sin udtalelse den 10. maj 2016.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 517. plenarforsamling den 25.-26. maj 2016, mødet den 25. maj 2016, følgende udtalelse med 131 stemmer for og 3 hverken for eller imod.

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. Europa står over for en række komplekse udfordringer, der kræver nye sociale og økonomiske modeller. For at skabe fremdrift, vækst og velfærd i Europa skal der ske en ændring hen imod en innovationsbaseret økonomi.

1.2. I den forbindelse har innovative koncepter og økonomiske forretningsmodeller set dagens lys, og det vidner om et skift fra traditionel innovation til en innovation, der baserer sig på tekniske, miljømæssige og sociale aspekter med fokus på menneskers tilværelse og trivsel.

1.3. EØSU opfordrer på denne baggrund Kommissionen til at skabe en politisk ramme, der understøtter de nye opblomstrende økonomiske forretningsmodeller. Det skal ske ved at anerkende, sammenkoble og fremme centrale koncepter for virksomhedsmodellerne, der bygger på teorier om fælles værdi, kollektiv indvirkning, effektmåling, helixpartnerskab og social innovation.

1.4. Den politiske ramme skal skabe et fremmende klima ved at fjerne hindringer og videreudvikle de traditionelle forretningskoncepter. Områder, der bør inddrages, er offentlige indkøb, innovationsfremmende lovgivning, skræddersyede finansielle instrumenter, bedre målretning af strukturfondenes støtte, mulige skatteincitamenter, uddannelse, støtte og opgradering af færdigheder, sidstnævnte med særligt fokus på digitalisering og robotisering.

1.5. Det er af afgørende betydning, at medlemsstaterne og EU-institutionerne fuldt ud anerkender og styrker »mere retfærdige« forretningsmodeller med fokus på innovation inden for social udvikling ved at integrere målinger af den sociale indvirkning parallelt med indberetningen af økonomiske fremskridt.

1.6. EØSU opfordrer Kommissionen til at sikre en fuld integration af principperne fra den sociale investeringspakke og sammenhængen til social innovation i forbindelse med udviklingen af en europæisk søjle for sociale rettigheder. Mange af de nye forretningsmodeller er netop et konkret resultat af disse principper.

1.7. Medlemsstaterne og Kommissionen skal sikre, at der sker en fuld mainstreaming af den sociale innovation i innovationsprogrammerne. EU-støtte til social innovation, f.eks. under Horisont 2020, skal udnyttes i fuldt omfang og evalueres ud fra teknisk adoption (hos de enkelte interessenter) og politisk effekt.

1.8. Medlemsstaterne og EU-institutionerne skal indarbejde innovationsprincipperne fast i erhvervspolitikken for at sikre en fremmende kultur, der både udvikler, integrerer, belønner og udbreder innovation. Eksperimentvillighed, nye partnerskabskonstellationer og en større forståelse for værdiskabelse i samfundet udgør vigtige elementer i denne kultur.

1.9. EU skal i højere grad fokusere på at støtte og beskytte SMV'er, herunder navnlig socialøkonomiske virksomheder, mikrovirksomheder og familievirksomheder samt alle typer nye virksomheder, der opstår ud af initiativer under innovationspolitikken. Målet er at forbedre betingelserne for bæredygtighed og duplikering/genskabelse i en anden målestok.

1.10. De nye innovative forretningsmodeller skal integreres fuldt ud i de politiske initiativer i forbindelse med den fjerde industrielle revolution og de politikker, der hører herunder, f.eks. vedrørende cirkulær økonomi, deleøkonomi og funktionsøkonomi. Det skal ske ved at tilskynde til tilpasning af alle eksisterende virksomheder og modeller, ved at støtte nye og ukonventionelle virksomhedsformer, ved at skabe nye relationer og ved at fremme tilpassede samarbejdsmodeller.

1.11. EØSU opfordrer Kommissionen til i forbindelse med den kommende revision af strategien for det indre marked, som vil blive gennemført i 2017, fuldt ud at inddrage disse nye virksomhedsmodeller og foreslå nye tiltag på området.

1.12. For alle virksomheder — og dermed også de nye forretningsmodeller — gælder det, at det er vigtigt, at principperne om anstændigt arbejde, medarbejdernes sociale rettigheder og arbejdsmarkedspartners rolle respekteres fuldt ud.

2. Indledning

2.1. Et nyt samfundsmæssigt landskab vinder hurtigt frem i Europa. Derfor er der brug for nye sociale og økonomiske modeller til omstrukturering af Europa til en moderne økonomi, der er konkurrencedygtig på globalt plan.

2.2. Der skal en ny tænkemåde til i forhold til innovation for at kunne skabe vækst og fremskridt, social samhørighed og velfærd. Innovationen og forskningen i hele verden har taget denne tænkemåde til sig. Det samme gælder for mange virksomheder, der nu sigter mod social, miljømæssig og økonomisk vækst og gennemslagskraft. Samtidig udviser forbrugerne både forventninger og efterspørgsel efter en sådan tænkemåde. Fremkomsten af initiativer såsom kollaborative, cirkulære og deleøkonomier er tydeligt med til at styrke denne udvikling. Disse initiativer har det til fælles, at de tager udgangspunkt i et nyt værdisæt og har til formål at skabe intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst, der kombinerer teknisk, miljømæssig og social innovation.

2.3. Formålet med denne udtalelse er at undersøge nogle nye koncepter, der er afgørende for, at innovation kan fungere som drivkraft for nye økonomiske modeller. Udtalelsen bruger navnlig socialøkonomiske virksomheder som eksempel. Udtalelsen bygger på EØSU's tidligere stillingtagen på området og navnlig på det arbejde, der blev udført i forbindelse med EØSU-projektet om sociale virksomheder⁽¹⁾. Udtalelsen behandler ikke koncepter som kredsløbs-, kollaborativ, funktions- eller deleøkonomi, innovation eller SMV-politik. Disse uddybes i andre relaterede EØSU-udtalelser.

⁽¹⁾ <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.social-entrepreneurship-make-it-happen>.

3. Udvikling af nye koncepter

3.1. Fremme af social og samfundsmæssig innovation som forretningsmodel

3.1.1. Europa står over for en række komplekse samfundsmæssige udfordringer, som de eksisterende systemer ikke har kunnet tackle. Dette er tegn på et paradigmeskifte, som kræver en ny tænkemåde og innovative løsninger. Der henvises ofte til disse innovationer som sociale eller samfundsmæssige innovationer. »Social innovation er social i både mål og midler. Hertil kan føjes følgende: I praksis kan sociale innovationer defineres som nye idéer (produkter, tjenesteydelser, modeller), der sammen dækker de sociale behov (mere effektivt end andre løsninger) og skaber nye sociale relationer eller samarbejdsformer. Med andre ord er innovationer ikke kun godt for samfundet. De øger også samfundets handlemuligheder«⁽²⁾. Der opstår sociale innovationer i alle sektorer. Det er på ingen måde noget nyt, men fællestrækket er, at de alle med tiden fører til en systemisk forandring.

3.1.2. Inden for den akademiske verden indbefatter innovation p.t. mere end blot en teknisk udvikling. Forskere er i dag enige om, at innovation og forskning også bliver nødt til at basere sig på tekniske, miljømæssige og sociale aspekter. Social, digital og teknisk innovation hænger uløseligt sammen. Den digitale teknologi fungerer i den sammenhæng som værktøj til at styrke delementaliteten og hjælpe mennesker til handling, mens den sociale innovation udgør hovedmålet.

3.1.3. Social innovation adskiller sig fra teknisk innovation, idet den er behovsorienteret og ofte har til formål at reagere på en udfordring i samfundet eller har fokus på en specifik brugergruppe, samtidig med at den tager hensyn til sociale, miljømæssige og økonomiske aspekter. De mest succesfulde sociale innovationer indebærer en holistisk tankegang, hvilket i sidste ende medfører en systemisk forandring frem for en reaktion på et enkeltstående problem eller emne.

3.1.4. Den sociale innovation bygger på etik, ideologi eller almen interesse. Det ses i den rolle, civilsamfundet indtager i dag og har indtaget rent historisk i forbindelse med udviklingen af velfærdssystemerne. Social innovation er muligvis et nyt koncept, men har rent faktisk eksisteret i lang tid.

3.1.5. Den bygger på en åben kommunikation og en fælles problemløsning ved at inddrage forskellige interessenter og praksisser som katalysator for nye løsninger. Den sociale innovation nedbryder de mure, der skiller sektorerne fra markederne, og erstatter konkurrencetankegangen med kollaborative og langsigtede partnerskabsløsninger. Den handler om at dele og er forbundet med open source-bevægelsen, samtidig med at den følger en ikkekonkurrencepræget tilgang.

3.1.6. Social innovation skaber en grundlæggende grænse for Europa og styrker en reel social markedsøkonomi i henhold til artikel 2 i Lissabontraktaten. Det er dog kun muligt at opnå dette, hvis der med innovationen sigtes mod mål som inklusion og ligestilling. Det er omvendt med til at styrke den samfundsmæssige innovation yderligere.

3.2. Ny tilgang til værdiskabelse med udgangspunkt i fælles værdi

3.2.1. Der er opstået en bevidsthed om, at en bredere og mere nuanceret tolkning af konceptet værdiskabelse — økonomisk, socialt og miljømæssigt — er nøglen til en attraktiv virksomhedscase. Det faktum, at skabelsen eller styrkelsen af den økonomiske gevinst bygger på større social og miljømæssig værdi, viser helt klart, at den økonomiske vækst har en tæt sammenhæng med de sociale og miljømæssige fremskridt. Dette omtales som skabelsen af fælles værdi — et koncept, der er blevet undersøgt af en lang række forskere⁽³⁾.

⁽²⁾ Kilde: http://ec.europa.eu/archives/bepa/pdf/publications_pdf/social_innovation.pdf.

⁽³⁾ <https://hbr.org/2011/01/the-big-idea-creating-shared-value/ar/1>.

3.2.2. Nøglen til denne strategi er et skifte fra en standard, hvor man optimerer kortsigtede økonomiske resultater, hen imod skabelse af økonomisk værdi på en måde, så der også skabes social fremgang og samfundsmæssig værdi. Fælles værdi kan i høj grad være drivkraft for den næste innovationsbølge og vækst i produktiviteten inden for den globale økonomi.

3.2.3. Det kræver incitamentskabende investeringsformer, navnlig til støtte for en mere partcipatorisk, demokratisk og inklusiv økonomi, at styrke en reel social markedsøkonomi. Det kræver et komplet finansielt økosystem, hvor det især er interessant at overveje hybridkapital og blandet kapital. Emnet er tidligere behandlet af EØSU⁽⁴⁾.

3.2.4. At følge logikken bag den fælles værdi betyder, at værdiskabelse ikke længere udgør en overførsel af eksisterende værdi, men i stedet en stigning i den generelle sociale, miljømæssige og økonomiske værdi. Den fremhæver endvidere, at markedet ikke alene defineres i et økonomisk lys, men ligeledes tager højde for sociale og miljømæssige aspekter. En nøglekomponent er, at den fælles værdi bygger på den styrke og de forskelle, der ligger i den private og civilsamfundsmæssige sektor, idet der anvendes en medskabelsesmodel, der i sidste ende sikrer markedsvækst og -dannelse.

3.3. *Partnerskabstilgangen som udgangspunkt*

3.3.1. At stå over for komplekse samfundsmæssige udfordringer kræver ofte et tæt samarbejde mellem regeringen, markedet og civilsamfundet for at kunne udvikle effektive løsninger. Dette partnerskab bygger på en omfattende forståelse af den enkelte interessents udsigter, på en hurtig beslutningsproces og på empati.

3.3.2. Der er store fordele forbundet med samarbejde, medskabelse og tværfaglig innovation set i lyset af den måde, hvorpå samfundet tidligere har hånderet samfundsmæssige problemstillinger. Det er altafgørende at samle interessenterne på et tidligt stadie for i fællesskab at kunne fastlægge et fælles samfundsmæssigt mål og bane vejen frem.

3.3.3. Det er vigtigt at bemærke, at da innovation ofte opstår i en lokal kontekst i tæt tilknytning til de reelle behov, skal fokus og støtte rettes mod alle dele af samfundet. Der ligger et stort potentiale i at indsamle og videreformidle de lokale erfaringer, som ofte vil kunne genbruges og skaleres op eller ned i andre regioner og lande.

3.4. *Kollektiv indvirkning som mål*

3.4.1. Som nævnt kræver omfattende sociale forandringer en bred tværfaglig koordinering, tilpasning og partnerskab. Den kollektive indvirkning skal endvidere være resultat heraf.

3.4.2. Kollektiv indvirkning bygger på en gruppe centrale interessenters engagement på tværs af brancher med fokus på en fælles dagsorden til løsning af et specifikt socialt eller samfundsmæssigt problem. Derudover omfatter den en centraliseret infrastruktur, dedikerede medarbejdere, en struktureret proces, fælles målinger, løbende kommunikation og gensidigt forstærkede aktiviteter blandt alle deltagere. En følge af den bedre tværfaglige koordinering — og ikke af de individuelle organisationer — er omfattende sociale forandringer.

⁽⁴⁾ EUT C 13 af 15.1.2016, s. 152.

3.5. Måling af social indvirkning som metode

3.5.1. Hvis innovationskonceptet skal omfatte både tekniske, sociale og miljømæssige aspekter, skal fremskridtene måles på en anden måde. EØSU har tidligere behandlet en række emner (måling af social indvirkning⁽⁵⁾) og en økonomi for almenvellet⁽⁶⁾), hvor det tydeligt fremgik, at der er brug for større fokus på resultater og indberetning.

3.5.2. Standarden for resultatmåling har i lang tid været økonomiske indikatorer. Men den øgede forekomst af hybride innovationsskabende strukturer nødvendiggør et sæt nye og holistiske indikatorer til måling af sociale, miljømæssige og økonomiske indvirkninger.

3.5.3. Brugen af principperne om måling af social indvirkning indebærer en interessenttilgang, en fælles forståelse og definition af nøgleresultaterne samt en fælles indikatorramme. Herved bliver det nemmere at fastslå den værdi, der reelt er blevet skabt. Fokus skal gå fra en økonomisk indberetningsform til måling af faktorer som socialt input, output, resultater og indvirkning. Det er vigtigt, at interessenterne har en ensartet forståelse af disse koncepter, idet de både finder anvendelse i innovationsrelaterede og økonomiske kontekster.

3.6. Innovation og anstændigt arbejde

3.6.1. Den sociale og tekniske innovation kan have en enorm indvirkning på arbejdstilrettelæggelsen og arbejdstagernes arbejdsforhold. En øget individualisering samt større selvstændighed og fleksibilitet i arbejdsmarkedsrelationerne må ikke bevirke en forringelse af den sociale beskyttelse. De innovative modellers succes afhænger af en fortsat sikring af principperne om anstændigt arbejde — selv i et forandret miljø⁽⁷⁾.

3.6.2. Innovation går udelukkende hånd i hånd med de generelle sociale fremskridt, hvis alle interessenter inddrages og får gavn af dem, hvis merværdien bliver fordelt på retfærdig vis, og hvis de sociale rettigheder ikke undermineres. Arbejdstagerne skal fortsat sikres en social beskyttelse — selv under forandrede betingelser.

3.6.3. Det samme gælder for arbejdstagernes individuelle sociale rettigheder, navnlig arbejdsvilkårene og lønningerne. Innovative modeller og digitalisering fører navnlig ofte til en højere individualiseringsgrad på arbejdspladsen og er til fare for de sociale standarder. Bæredygtige innovative modeller skal respektere arbejdstagernes rettigheder og deres arbejdsvilkår — selv i en arbejdsverden under forandring.

3.6.4. De nye innovative virksomhedsmodeller skal fremme arbejdstagernes fælles rettigheder, deres praktiske gennemførelse og arbejdsmarkedsparternes rolle. Arbejdsmarkedsparterne, de kollektive aftaler og arbejdstagernes deltagelse er ofte kilder til innovation, da de skaber de nødvendige rammebetingelser.

3.6.5. Den sociale dialog og de omfattende kollektive aftaler bør fortsat styrkes, idet de ligeledes kan bidrage til at forbedre rammebetingelserne for overgangen til innovative virksomhedsmodeller. Det har tidligere været nødvendigt jævnlige at tilpasse de »sociale spilleregler« til de nye tekniske og sociale udviklinger. Dette gælder også for fremtiden. Et eksempel er arbejdsfordeling (f.eks. nedsat arbejdstid).

⁽⁵⁾ EUT C 170 af 5.6.2014, s. 18.

⁽⁶⁾ EUT C 13 af 15.1.2016, s. 26.

⁽⁷⁾ Principperne for anstændigt arbejde skal ifølge ILO opfylde følgende målsætninger: implementering af grundlæggende sociale rettigheder; muligheder for anstændigt arbejde med tilstrækkelig indkomst; større social tryghed og styrket dialog mellem arbejdsmarkedets parter.

4. Styrkelse af forskellige virksomhedsmodeller — eksempel: de socialøkonomiske virksomheder

4.1. EØSU støtter behovet for at anerkende og styrke fuld mangfoldighed og pluraliteten i de virksomheder og virksomhedsmodeller, der tilsammen udgør det indre marked⁽⁸⁾. EØSU har særlig erfaring med de socialøkonomiske virksomheder. Socialøkonomiske virksomheder og sociale iværksættere omfatter flere af de koncepter, der er nævnt tidligere, og er gode eksempler på de hybride virksomhedsmodeller, der vinder frem i Europa.

4.2. Der findes over 2 millioner socialøkonomiske virksomheder i Europa, og de bidrager med 10 % af BNP. I mange medlemsstater er sektoren imidlertid ny og underudviklet og udgør dermed et stort udviklingspotentiale. Civilsamfundet og den sociale økonomi er tæt forbundne og har igennem innovation bidraget til betydelige systemiske forandringer i samfundet på områder såsom børnepasning, hospitaler, styrkelse af den personlige autonomi og det uafhængige liv hos ældre og personer med handicap, balance mellem arbejds- og familieliv, integration på arbejdspladsen og boligområdet (det sociale) samt flere videnskabelige opdagelser eller opfindelser.

4.3. Med fokus på en konkret brugergruppe, et uopfyldt samfundsmæssigt behov eller »manglende led« i samfundet eksperimenterer socialøkonomiske virksomheder med og finder frem til innovative løsninger, samtidig med at de spiller en rolle i de økonomiske aktiviteter. De geninvesterer indtjeningen for at opfylde deres samfundsmæssige mission og styrke effekten af aktiviteterne. Der er sat fornyet fokus på de socialøkonomiske virksomheder, og de udgør en interessant løsning på grund af deres dobbelte værdiskabelse: socialt via deres aktiviteter (social samhørighed eller inklusion) og økonomisk (via handel, virksomhedsoprettelse og beskæftigelse).

4.3.1. Muligheden for at fremme innovationen og kreativiteten afhænger af den enkelte interessent samt af adfærd og holdninger. Det er derfor af afgørende betydning ikke blot at styrke sektoren for de socialøkonomiske virksomheder, men også at sikre en åben tilgang til andre nye og anderledes modeller. Der skal skabes en kultur, som fremmer samarbejde og fælles værdier. Dette princip har bl.a. fra start af været en del af socialøkonomien. Det har vist sig, at de socialøkonomiske virksomheder skaber nye markedsmuligheder gennem deres innovative tiltag. Derfor skal opmærksomheden især henledes på beskyttelsen af disse enheder med henblik på den fortsatte udvikling.

4.3.2. Det bør i den sammenhæng særligt bemærkes, at undersøgelser viser, at kvinder er repræsenterede med en større andel i de socialøkonomiske virksomheder end i traditionelle virksomheder. Derudover viser undersøgelser om emnet, baseret på kønsopdelte data, at der i nogle europæiske lande er flere kvindelige sociale iværksættere end mandlige. Undersøgelserne peger derudover også på, at kvindelige sociale iværksættere er mere innovative end mandlige sociale iværksættere, samtidig med at de bruger færre midler på innovation⁽⁹⁾. Undersøgelserne fastslår, at det er et vigtigt udviklingsområde med særligt fokus på at støtte kvindelige sociale iværksættere.

5. Skabelse af et fremmede klima for nye og innovative forretningsmodeller

5.1. Nye og innovative virksomhedsmodeller, f.eks. socialøkonomiske virksomheder, indgår i den almindelige økonomi og er ikke i modstrid med andre virksomhedsmodeller. Da det samfundsmæssige landskab i Europa er under forandring, skal der fokuseres på at fastholde alle former for innovation, der skaber nye virksomhedsmodeller. De nye modeller bygger på mange af de koncepter, der er gennemgået i kapitel 3, men de fleste af de eksisterende programmer til støtte, udvikling og opstart af virksomhed samt andre nødvendige betingelser såsom lovgivning og finansielle instrumenter er ofte mangelfulde med hensyn til at støtte disse forskelligartede virksomhedsmodeller, og det skyldes, at både politik og støtteprogrammer i dag fortsat hovedsageligt er udviklet til mere traditionelle virksomhedsmodeller og en standardiseret virksomhedslogik. For at sikre en solid støtte til alle de nye og mangfoldige virksomhedsmodeller, der spirer frem i Europa, skal følgende elementer inddrages.

⁽⁸⁾ EUT C 318 af 23.12.2009, s. 22.

⁽⁹⁾ WEstart: Mapping Women's Social Entrepreneurship in Europe, 2015.

5.1.1. EØSU opfordrer i forbindelse med de socialøkonomiske virksomheder aktivt til et fuldt økosystem, der specifikt er tilpasset de unikke kendetegn ved denne særlige virksomhedsmodel ⁽¹⁰⁾. På samme måde **skal der udvikles økosystemer til andre nye hybride virksomhedskoncepter**. Derudover skal de eksisterende støttemuligheder opdateres og tilpasses, så de understøtter de nye modeller og samtidig støtter de eksisterende virksomheder i at tilpasse sig og implementere de nye tendenser. Det ideelle økosystem skal omfatte elementer som et skræddersyet finansielt økosystem med hybride kapitalløsninger, bedre indkøbsformer, skræddersyet forretningsudviklingsstøtte og måling af den samfundsmæssige effekt. Det er afgørende for at støtte udviklingen af og bæredygtigheden i de enkelte virksomhedsmodeller.

5.1.2. Innovation er ikke længere lineær. Kombinationen af teknisk, miljømæssig og social innovation er afgørende for at kunne identificere fremtidige løsninger. For at kunne integrere disse koncepter hele vejen rundt skal der skabes en ny forståelse for en **resultat- eller indvirkningsorienteret fremskridtsindberetning**. I den forbindelse spiller navnlig to komponenter en vigtig rolle: skabelsen af fælles værdi og trefoldige resultater (idet de sociale, miljømæssige og økonomiske fremskridt er lige vigtige). Ved at anerkende den samlede værdi via den fælles indvirkning af de økonomiske, sociale og miljømæssige aspekter vil der hurtigt opstå nye former for hybride virksomheder. Den fælles værdi befinder sig stadig på et tidligt stadie. Der er derfor brug for ledere, der kan udvikle nye kompetencer og viden, og regeringer, der kan lære, hvordan de kan lovgive på en måde, der sikrer og ikke hindrer den fælles værdi.

5.1.3. De finansielle markeder spiller en nøglerolle for en korrekt ressourcefordeling i samfundet. Deres **øgede kortsigtede fokus er dog en direkte hindring** for kravet om at opfylde samfundets langsigtede behov som anført i en række rapporter ⁽¹¹⁾. Virksomheder skal have plads til at investere i fremtiden med henblik på at skabe værdi for investorer og samfundet som helhed. Dette kræver nye systemer, der belønner langsigtet investordfærd. Et vigtigt element i den forbindelse er de offentlige finansieringer — ofte i form af blandede kapitalløsninger — idet disse hyppigt styrker virksomhedsudviklingen.

5.1.4. **Den innovationsvenlige kultur skal løbende understøttes**, for at innovationen kan fungere som drivkraft for nye økonomiske modeller. Der skal ydes incitamentter til forsøgsordninger, der både hilser succes og nederlag velkommen (som led i læringsprocessen), idet dette er vigtigt for at kunne skabe en innovationskultur i Europa. Uden at udgøre en barriere for innovation skal forsigtighedsprincippet og innovationsprincippet supplere hinanden, således at effekten af nye love og bestemmelser på innovationen tages i betragtning. Udgangspunktet er i den forbindelse udvikling af processer og systemer omkring partnerskabskonceptet ved at inddrage nøgleinteressenter (fremme af åbne fora, dialogrum og samarbejds møder). Sådanne tiltag har allerede kunnet ses forskellige steder i Europa, og de kan nemt videreudvikles, deles og udbredes ⁽¹²⁾.

5.2. Afgørende for at styrke oprettelsen af nye virksomheder i Europa er den **politiske vilje og ejerskab**. Det er vigtigt, at der bliver udarbejdet sammenhængende politiske dagsordener på EU- og medlemsstatsniveau, hvis mål er at støtte de forskellige økonomiske modeller. Det er klart, at der for at kunne skabe vækst og velfærd i Europa skal ske en ændring hen imod en innovationsbaseret økonomi og et innovationsbaseret samfund. Lovgivningen og politikkerne inden for det indre marked skal således styrkes på en hensigtsmæssig måde. I 2017 undergår strategien for det indre marked en revision. Dette er en mulighed for at gribe fat i nye foranstaltninger på området.

5.2.1. Som følge af betoningen af fælles værdier og trefoldige resultater er det afgørende med en passende og vedvarende støtte til **grundlæggende og anvendt forskning** som startskud på den fremtidige innovation. Derudover skal de nye virksomhedsmodellens aktiviteter registreres rent **statistisk** for at kunne yde den mest hensigtsmæssige politiske støtte.

⁽¹⁰⁾ <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.social-entrepreneurship-make-it-happen>.

⁽¹¹⁾ The Kay Review, 2012: https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/253454/bis-12-917-kay-review-of-equity-markets-final-report.pdf.

⁽¹²⁾ Europe Tomorrow — Loss (FR) and unMonastery (IT) projects.

5.2.2. Det er vigtigt, at **opmærksomheden øges** omkring de forskellige innovations- og innovatørformer. De socialøkonomiske virksomheder og civilsamfundet ser ofte ikke sig selv som innovatører. Ved at øge synligheden af den sociale innovation og sikre, at den anerkendes gennem en eksplicit værdisættelse af dens omfattende bidrag til samfundet, tilskyndes der til mere innovation på tværs af sektorerne.

5.2.3. EU spiller fortsat en central rolle i forbindelse med registreringen og delingen af nye initiativer. Ved at styrke et fremmende klima og sikre en række vigtige politiske initiativer bliver det reelt muligt at opfange de nye tendenser. Kommissionen har gode forudsætninger for at kunne styrke denne **udveksling af bedste praksis og kopierbare modeller**.

Bruxelles, den 25. maj 2016.

Georges DASSIS
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg
